

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jahresberichte der höheren Lehranstalten in Preußen

Preußische Auskunftstelle für Schulwesen <Berlin>

**Berlin, Nachgewiesen 1921/22 - 1927/28(1930); damit Ersch.
eingest.**

Wahlfreier Unterricht

urn:nbn:de:hbz:466:1-30023

„In Klasse U III befanden sich mehrere Schülerinnen, die infolge des Übergangs von Französisch zu Englisch als erster Fremdsprache noch kein Englisch gehabt hatten wie der Stamm der Klasse. Sie wurden daher im ersten Halbjahr vom Französischen befreit und erhielten 8 Stunden englischen Sonderunterricht. Im Winterhalbjahr hatten sie 2 Stunden Französisch in der Hauptklasse mit.“ (*Cecilien-schule, Lyzeum i. G., E i n b e c k.)

„In den 3 oberen Klassen waren Französisch (statt dessen aber in DII bereits Englisch) und **Russisch** w a h l p f l i c h t f ä c h e r; es nahmen teil:

- am Englischen im S.-S. aus DII 21;
" W.-S. aus DII 22;
- am Französischen " S.-S. aus UI 27, DI 19;
" W.-S. aus UI 28, DI 20;
- am Russischen " S.-S. aus DII 19, UI 12, DI 16 Schüler (desgleichen im W.-S.)."

(+Kath. Gymnasium Carolinum, R e i s s e.)

„Der russische Unterricht (von DII ab noch Wahl für Französisch) findet weiterhin bei den Schülern Anklang, und zwar nicht nur wegen seiner kulturkundlichen Bedeutung, sondern auch aus praktischen Gründen. Auch von diesjährigen Reifeprüflingen wurde wieder die Erfahrung gemacht, daß eine gute Benjur im Russischen ihnen bei der Zulassung zu Berufen einen Vorsprung vor anderen Bewerbern verschafft.“ (+König Wilhelms-Schule, Realgymnasium, R e i c h e n b a c h.)

„Russisch wird als wahlfreies Pflichtfach statt Französisch in den Klassen DII bis DI erteilt. Ostern 1925 wurde der Versuch gemacht, Russisch bereits in UIII als wahlfreies Pflichtfach einzuführen. Der geringen Beteiligung wegen wurde dieser Versuch aber nicht mehr wiederholt.“ (*Bismarck-Oberrealschule, S t e t t i n.)

Die Beteiligung am wahlfreien Unterricht zeigen die beiden folgenden Übersichten:

(The following table area contains faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.)

Der wahrfreie Unterricht. A. Höhere Lehranstalten für die männliche Jugend.

Lehrgegenstand	Zahl der Kurie										Stimm- gültig	Zahl der Teilnehmer										Beteiligte Klassen							
	I		II		III		IV		V			Stimm- gültig	I		II		III		IV		V								
	StC	StG	StC	StG	StC	StG	StC	StG	StC	StG			StC	StG	StC	StG	StC	StG	StC	StG	StC		StG						
1. a) Philosophie	2	3	3	16	3	9	2	4	9	12	7	3	8	81	48	45	36	205	29	109	32	64	152	117	102	38	78	1055	DI-II-DI
b) Weltgeschichte														1										14				14	III
c) Rechtsgeschichte														1														73	DI-III-DI
d) Religionsgeschichte														3														179	VI-DI
2. a) Deutsch (inklusive Literatur)	1	2	5	10	1	5	1	5	2	7	5	3	7	54	40	21	81	233	11	90	26	103	54	108	91	51	96	1005	DI-II-DI
b) Deutschkunde														5														120	III-DI
c) Theatergemeinde														1														12	III-DI
3. a) Geschichte	1	1	5	6	1	5	2	3	1	6	2	1	5	37	56	15	89	88	12	55		19	9	78	51	16	65	553	DI-II-DI
b) Staatsbürgerkunde														12														250	DI-II-DI
c) Kulturkunde														5														46	III-DI
d) Volkswirtschaftslehre														5														155	DI-II-DI
4. a) Erdkunde														23														329	DI-II-DI
b) Heimatkunde														4														115	DI-II-DI
5. a) Hebräisch	13	1	11	18	9	17	9	14	11	20	27	19	48	217	79	5	56	140	45	166	142	114	76	189	371	461	642	2486	III-DI
b) Griechisch	1		2	4				1	1	4	5		8	27	41		18	33			14	17	8	75	105		108	419	III-DI
c) Latein	11	4	9	24	7	15	5	13	10	15	21	18	35	187	237	80	211	868	229	442	194	381	194	322	713	684	905	5460	III-DI
d) Französisch	7	2	7	20	7	17	3	16	10	10	9	3	12	123	76	17	140	448	100	358	106	283	176	203	187	44	159	2297	V-DI
e) Englisch	7	2	14	31	6	19	8	16	6	7	20	20	51	207	165	10	269	971	77	347	345	291	94	125	733	708	1643	5778	DI-III-DI
f) Spanisch	1		8	33	2	9		6	10	3	13	6	24	115	6		203	919	41	68		82	203	53	198	140	606	2519	III-DI
g) Italienisch														3														40	DI-II-DI
h) Schwedisch														1														11	DI-III-III
i) Dänisch														3														115	III-III-III
k) Polnisch														1														31	IV-III
l) Russisch														24														300	IV-DI
m) Esperanto														1														34	IV-DIII
6. a) Mathematik														38														556	DI-II-DI
b) Praktisches Rechnen														2														51	III
c) Naturwissenschaften														3														76	DI-II-DI
d) Physik														57														972	DI-II-DI
e) Chemie														7														103	DI-II-DI
f) Biologie														52														760	DI-II-DI
g) Geologie														48														59	DI-II-DI
h) Astronomie														4														28	DI-II-DI
i) Anthropologie														3														44	DI-II-DI
k) Laboratorium														1														22	DI
														1														18	III

B. Höhere Lehranstalten für die weibliche Jugend.

Lehrgegenstand	Zahl der Kurse										Zahl der Schülerinnen										Beteiligte Klassen									
	Anzahl										Anzahl																			
	Σ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Σ	1	2	3	4	5	6	7	8	9										
1. a) Physiologie	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	48	219	DI—DI							
b) Religion	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	54	194	VI—V							
2. Deutsch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	59	234	DI—DI							
3. Geschichte	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	11	41	DI—DI							
4. Erdkunde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	DI—DI							
5. a) Hebräisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	III							
b) Griechisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	III—DI							
c) Latein	13	4	22	6	7	5	10	7	13	15	23	137	2	3	13	13	13	13	13	13	425	6065	III—DI							
d) Französisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	45	300	IV—DI							
e) Englisch	1	2	8	1	1	2	1	1	2	4	23	16	—	—	—	—	—	—	—	—	177	728	IV—DI							
f) Spanisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	769	III—DI							
g) Russisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	DI							
h) Schwedisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	III							
i) Phonetik und Konversation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	DI—III							
6. a) Mathematik	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	III—DI							
b) Naturkunde	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	III—DI							
c) Biologie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94	DI—DI							
d) Physik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	DI—DI							
e) Chemie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93	DI—DI							
7. a) Kunstgeschichte	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	696	DI—DI							
b) Kunstbetrachtung	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	352	DI—DI							
c) Zeichnen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	281	III—DI							
8. a) Musik (M.-Geschichte, M.-Theorie)	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	438	V—DI							
b) Singen	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2374	V—DI							
c) Instrumentalmusik bzw. Orchester.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	305	VI—DI							
d) Orgel, Klavier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	IV—DI							
e) Geige	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	VI—III							
f) Lautenspiel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132	IV—DI							
9. Kurzschrift	8	1	9	34	8	11	5	14	4	10	10	9	26	149	431	11	355	1892	312	588	378	641	194	439	593	401	276	7511	IV—DI	
10. Vabelarbeit	8	1	11	21	9	11	3	16	5	15	29	14	33	176	209	36	171	739	235	237	116	432	144	322	1055	381	1234	5311	III—DI	
11. a) Berufunterricht	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2185	VI—III
b) Weben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	DI—III
c) Hauswirtschafts-Unterricht	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	III
d) Gartenbau	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	217	V—III
e) Handelskunde bzw. kaufm. Rechnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	III—DI
f) Schreiben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	VI—III
g) Maschinennähen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	III—DI
12. a) Turnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	435	DI—DI
b) Orthopädisches Turnen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	286	VI—III
c) Rhythmische Gymnastik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	DI—DI
d) Rudern	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	390	DI—DI
e) Schwimmen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	679	VI—DI
f) Tennis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	DI—III
	44	5	41	196	43	62	20	66	32	55	77	136	837	1977	122	1103	857	11150	2036	784	2427	992	1801	3003	1741	5345	31052			